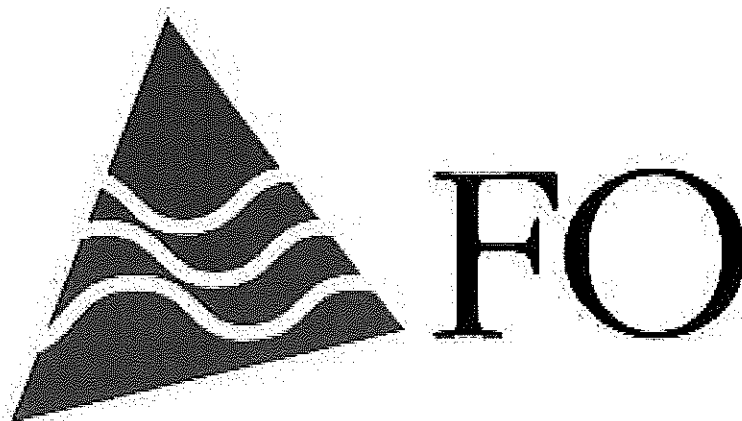

**Til
Familie- og kulturkomiteen
Stortinget**

Fellesorganisasjonen (FO)

Høringsmøte 2009

Kommentarer til St.prp.nr. 1 (2009-2010)

Med særlig fokus på barnevernet

**Kommentarer fra Fellesorganisasjonen (FO) vedr. St.prp. nr.1
fra Barne- og likestillingsdepartementet**

Barnevernet - FO anbefaler:

- Det opprettes bemanningsnormer innenfor det kommunale barnevernet
- Øremerkede midler til 1600 nye sosialfaglige stillinger i det kommunale barnevernet
- En øremerket ekstrabevilgning for å styrke barnevernets tiltaksarbeid i kommunene
- Utvikling av landsomfattende fagutviklings- og forskningsprosjekter for barnevern tilsvarende HUSK i sosialtjenesten. FO ønsker etablering av møteplasser mellom utdanning, praksis og forskning i barnevernet.
- Det opprettes sosialfaglige spesialiststillinger i det kommunale barnevernet med særlige kompetansekrav til klinisk kompetanse, spesialistkompetanse og mastergrad.
- Økte midler til kompetanseheving for alle ansatte i det kommunale barnevernet. Utvikling av en faglig opptrappingsplan for kompetanseheving, med fokus på kvaliteten i tjenesten.
- Det opprettes stipendiatstillinger i det kommunale barnevernet for barnevern-pedagoger, sosionomer og vernepleiere knyttet til masterstudier aktuelle mot arbeid i den kommunale barneverntjenesten, for eksempel mastergrad i barnevern, sosialt arbeid, sosialpedagogikk, familiebehandling, flerkulturelt forebyggende arbeid med barn og unge, helse- og sosialfaglig arbeid med barn og unge osv.
- Videreutvikling av relevante videreutdanninger og mastergrader for arbeid i barnevernet i samarbeid med høgskoler og universiteter.
- Utvikling av en helhetlig nasjonal plan for et differensiert og offentlig utbygd institusjonstilbud i samarbeid med kommunene
- Avskaffe anbudsordningen i institusjonsbarnevernet
- Videreutvikling av varierte og differensierte hjemmebaserte tiltak i regi av det kommunale barnevernet
- Det iverksettes en gjennomgang av ressurser og stillingsbruk i det statlige barnevernet
- Sikre at de regionale Bufetatene og Oslo kommunes barne- og familieetat gis nok ressurser for å imøtekomme behovet for et differensiert tilbud for barn og unge

Ivaretagelse av enslige mindreårige asylsøkere - FO anbefaler:

- Enslige mindreårige asylsøkere mellom 15-18 år blir umiddelbart barnevernets ansvar
- Opprettelse av flere omsorgssentra
- Kommuner som har et ansvar for enslige mindreårige asylsøkere, må få tilført ressurser til å følge opp dette.
- Utlysning av stipendiatstillinger for ansatte i barnevernet på dette feltet med mål å øke kompetanse i 6 år fremover
- Gode oppfølgingstiltak ved etablering i den enkelte kommune

Barn utsatt for menneskehandel - FO anbefaler:

- Det etableres prosjekter for å utvikle gode tiltak for barn som utsettes for menneskehandel.
- Det startes opp forskningsprosjekter knyttet til omfang og ulike former for menneskehandel

Lovfesting av forebyggende barne- og ungdomsarbeid - FO anbefaler:

- Lovfesting av kommunalt forebyggende barne- og ungdomsarbeid. FO mener rundskriv Q-16/2007, med forslag om at alle kommuner lager oppvekstplaner, ikke er tilstrekkelig for at barn og unges oppvekstvilkår skal tas på alvor i kommunene. En rapport fra EUs narkotikabyrå plasserer Norge i bunnsjiktet når det gjelder målrettet forebygging overfor barn og unge.

Familievernet - FO anbefaler:

- Økt sosialfaglig bemanning i familievernet

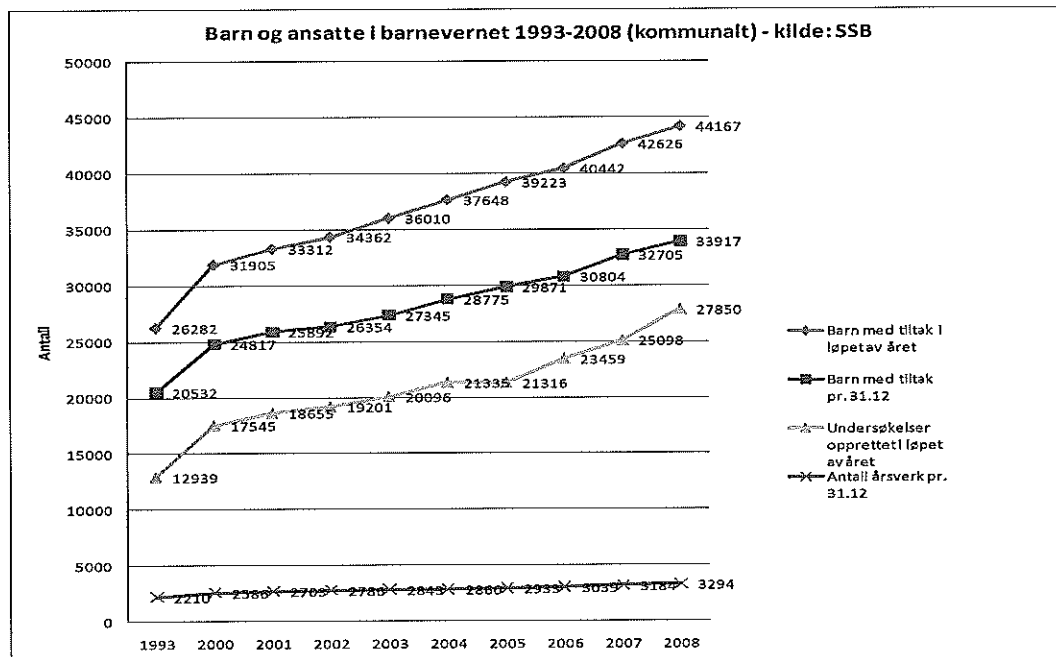
Politikken overfor funksjonshemmede - FO anbefaler:

- Utarbeiding av en sektorovergripende og helhetlig plan for styrking av levekår, tjenestetilbud og rettsikkerhet for personer med utviklingshemning. Utarbeidelse av planen må forankres gjennom samarbeid mellom brukere, kommunale myndigheter, statlige myndigheter, fag- og forskningsmiljøer og ansattes organisasjoner. Planen må sikres finansiering gjennom statsbudsjettet.

Autorisasjon for barnevernpedagoger og sosionomer - FO anbefaler:

- Innføring av autorisasjon for barnevernpedagoger og sosionomer.

Om et kompetent og godt barnevern

Figuren illustrerer utviklingen i barnevernet fra 1993 frem til nå.

Tall fra SSB viser at over 44.000 barn og unge fikk bistand fra barnevernet i løpet av 2008. Den store veksten i antall barn som det opprettes undersøkelsessaler for, og antall barn som mottar barneverntiltak, ser ikke ut til å stoppe opp foreløpig.

Tilbudet til de fleste av disse barna gis i kommunene, og ansvaret for alle barna ligger i kommunene. Statsbudsjettet for 2010 angir en økning på antall ansatte på minimum 400 stillinger ut over normal stillingsøkning gjennom de frie overføringene til kommunene. De 400 stillinger er første skritt i en opptrapping av innsatsen mot utsatte barn og unge. Det er også avsatt midler til særlige tiltak for blant annet rusproblematikk og fattigdom blant barn og unge. Dette anser FO som positive signaler fra regjeringen.

FO er derimot skeptiske til om denne satsningen i stor nok grad kommer barn og unge til gode i kommunene. Vi vet at særlig barnevernet gjennom mange år har vært underbudsjettet. Vi får meldinger fra våre medlemmer i flere kommuner om at allerede igangsatte tiltak for barn og ungdom står i fare, begrunnet med generelt dårlig kommuneøkonomi. Nysatsningen må derfor følges nøye av stortinget i samarbeid med KS, for å sikre at alle kommuner satser det som forventes.

FO mener det må være øremerkede midler til det kommunale barnevernet – både for å styrke bemanningen over en fireårs periode med minimum 1600 stillinger og ved å styrke kommunenes konkrete tiltaksarbeid i barnevernet.

Det statlige barnevernet har også gjennom flere år forbrukt mer midler enn de i utgangspunktet har hatt til rådighet. I praksis betyr dette at det statlige barnevernet i dag må redusere sin innsats ut mot det kommunale hjelpeapparatet, både ved at tilbud om hjelpetiltak i hjemmet nedbygges og ved at institusjonstilbudet reduseres. Dette gjør at kommunene i større grad selv må finne løsninger i de komplekse barnevernssakene, noe de i dag ikke er budsjettet til å greie i utgangspunktet.

I dag foregår utviklingen av den delen av barnevernets tiltaksapparat som Bufetat har ansvaret for, fragmentert. Anbudsordningen, konkurranseutsettingspraksisen og markedstenkingen tjener ikke barn og unges behov for omsorg med stabilitet, kontinuitet og trygghet.

De ansatte er den viktigste ressursen i gode institusjonstilbud. Anbudspolitikken undergraver mulighetene for god personalpolitikk. Institusjoner med en bred sosialfaglig og sosialpedagogisk tilnærming, som er ressurskrevende, sliter når marked og penger styrer. Det statlige barnevernets bruk av private institusjoner bidrar til videre nedbygging av eksisterende differensierte offentlige tilbud.

For å skape et bedre barnevern må det skje en satsning på utvikling av en helhetlig offentlig tiltakskjede. Vi kan ikke se at regjeringens forslag til budsjett for 2010 legger opp til en styrking og videreutvikling av det offentlige institusjonsbarnevernet.

FAFO har i 2009 gjennomført en undersøkelse om samarbeidet mellom det kommunale og statlige barnevernet. De finner urovekkende resultater knyttet til at det hersker en gjengs vurdering av at det statlige barnevernet er byråkratisert, at samhandlingen ikke fungerer godt nok, og at barn og unge ikke får bedre hjelp enn før forvaltningsreformen i 2004. FO mener det er viktig å følge opp FAFOs resultater, blant annet ved å vurdere om det statlige barnevernets ressursbruk er hensiktsmessig. For mer informasjon om denne rapporten, se <http://www.fo.no/aktuelt/barnevern-varsko-i-ny-fafo-rapport-article2464-6.html>

Barnevernets brukergrupper er synliggjort gjennom en rapport fra prosjektet Det nye barnevernet. De oppsummerer at brukerfamiliene i overveiende grad tilhører marginaliserte grupper med lav sosioøkonomisk status, lav inntekter, svak tilknytning til arbeidsmarkedet og høy forekomst av somatisk og psykisk sykdom. Barnevernet møter familier med store psykososiale belastninger, som det ikke umiddelbart er lett å hjelpe til en bedre livssituasjon. Psykisk helse anses som et viktig område for barnevernet, men opptrappingsplanen i psykisk helse vurderes ikke å ha hatt som effekt en tilstrekkelig økt tilgang til hjelp for familier som mottar hjelp fra barnevernet. Rapporten peker også på at barnevernet i betydelig større grad enn før oppfattes som en hjelpeinstans av de samme foreldre. Barnevernets brukergrupper har lav inntekt og svak tilknytning til arbeidsmarkedet. Disse forhold må i større grad enn i dag prege bistand og oppfølging av disse familiene. Se mer om rapporten her: <http://www.nordlandsforskning.no/publikasjoner/rapporter/barnevernet-pa-ny-kurs.html>

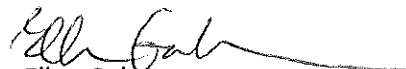
Blant FOs medlemmer er det mange engasjerte og flotte barnevernarbeidere, som ønsker å gjøre en best mulig innsats for de barn og unge som trenger barnevernets hjelp. Dessverre settes mange av barnevernarbeiderne i en skvis i møtet mellom fag og økonomi, fag og system og fag og kapasitet.

Løsningen på barnevernets komplekse problematikk ligger blant annet i å holde et bredt fokus i kommunene på gode oppvekstvilkår, gode velferdsordninger for alle og gode lokalsamfunn, sammen med et godt nok rustet barnevern, og en hensiktsmessig organisering av det statlige barnevernet.

Lykke til med det videre viktige arbeidet.

Oslo 06.11.09

Randi Reese
Forbundsleder

Ellen Galaasen
Fagkonsulent